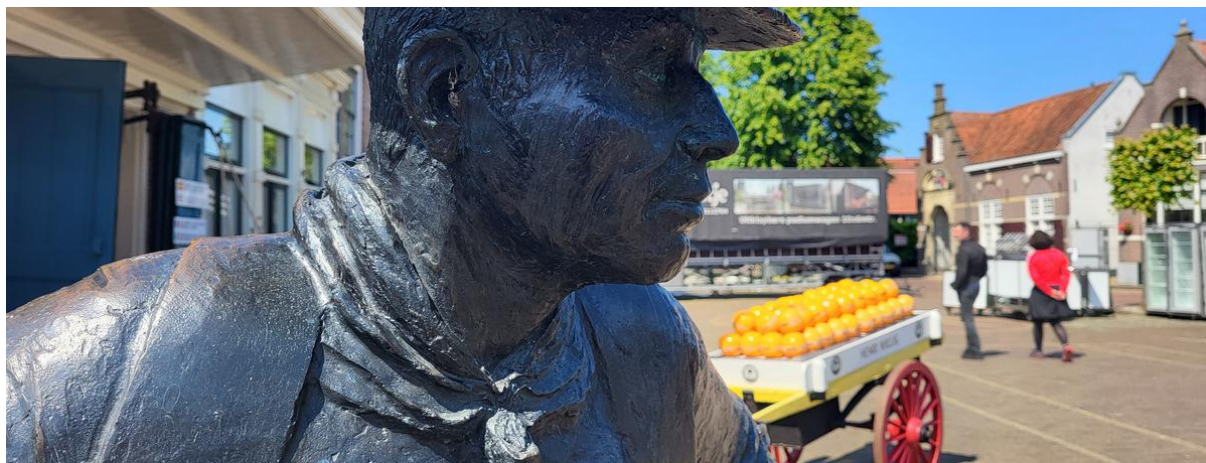

STADSWANDELING EDAM

2,2

KILOMETERS

45

MINUTEN

17

LOCATIES

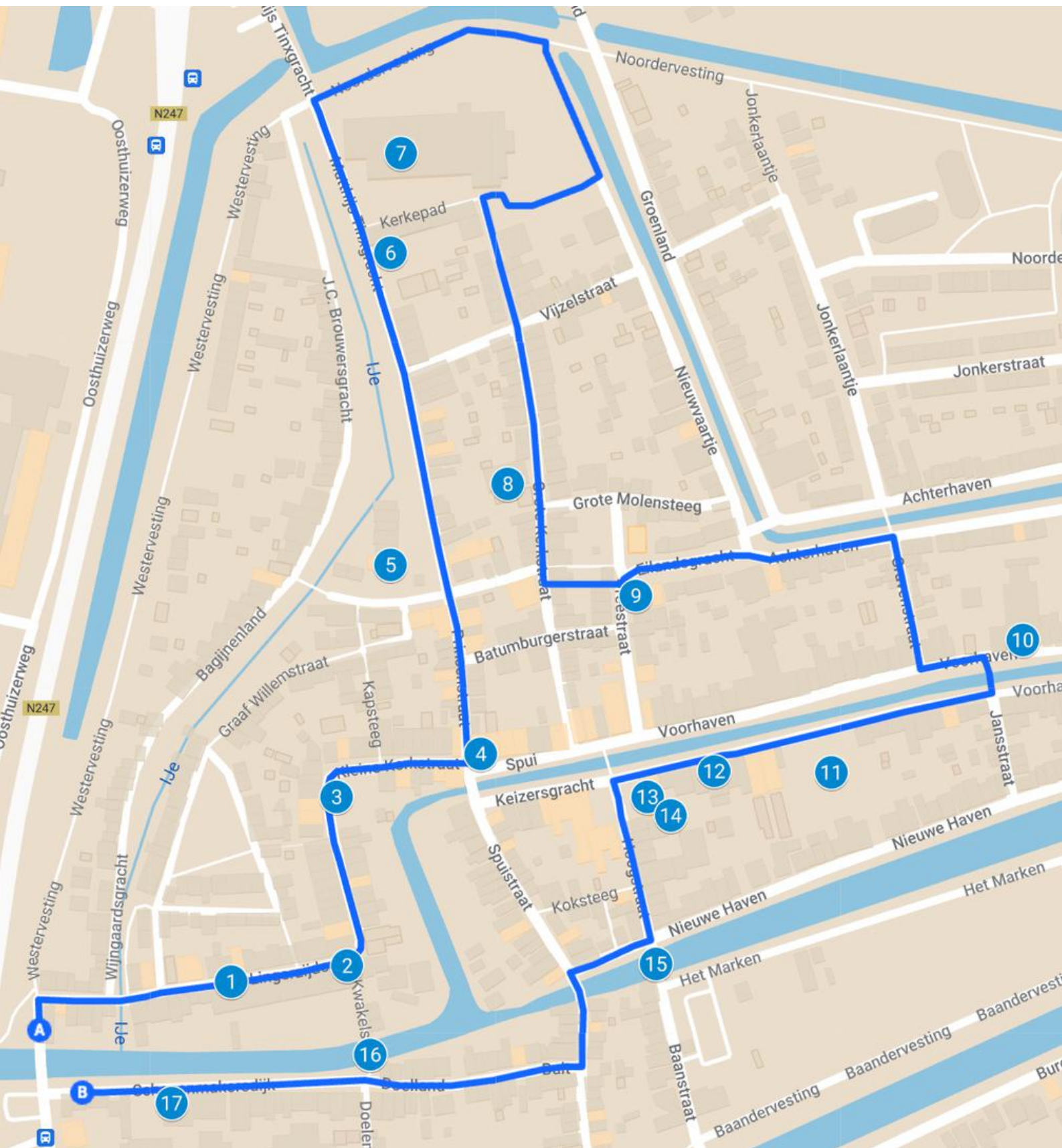
- 1 Lingerzijde
- 2 Scheepswerf Groot BV | Lingerzijde 25
- 3 Speeltoren | Lingerzijde 1
- 4 The Story of Edam Cheese | Spui 9
- 5 Kaaswaag en kaasmarkt | Jan Nieuwenhuizenplein 5
- 6 Waterkelders
- 7 Grote Kerk | Grote Kerkstraat 57
- 8 Weeshuis hoog gebouw met zadeldak |
Grote Kerkstraat 23
- 9 Oudste houten huis | Achterhaven 105

- 10 Heilige Nicolaaskerk | Voorhaven 124
- 11 Diaconietuin | Voorhaven 123
- 12 Protestantse kerk de Swaen | Voorhaven 135
- 13 Edams museum en VVV | Damplein 8
- 14 Raadhuis Edam | Damplein 1
- 15 Baanbrug
- 16 Kwakelbrug
- 17 Gemeenlandshuis | Schepermakersdijk 16

STADSWANDELING

HIGHLIGHTS EDAM

STADSWANDELING

Onze stadswandeling start op de Singelweg, waarbij je rechtaf de Lingerzijde opgaat.

De Lingerzijde is een van de oudste straten van Edam en heeft een rijke geschiedenis. De straat staat bekend om zijn prachtige architectuur en traditionele Nederlandse huizen. Veel van de gebouwen in de straat dateren uit de 17e en 18e eeuw en zijn goed bewaard gebleven. De gevels van de huizen zijn typisch voor de Hollandse Renaissancestijl, met hun kenmerkende trapgevels en ornamenten. Het is een leuke plek om je wandeling door Edam te beginnen.

Na ongeveer 200 meter passeer je scheepswerf de Groot. Dit is de enige overgebleven werf van de 33 die er in de zestiende eeuw in Edam waren. In belastingpapieren uit 1514 staat deze werf reeds vermeld. De werf is daarmee verreweg de oudste werf van Nederland.

De werf bouwde eeuwenlang schepen ; botters, aken, pramen en ander spul. Rond 1800 had de werf 200 koeienschuiten in de verhuur.

3

Nog 100 meter verder, aan het begin van de Lingerzijde vind je de Speeltoren.

De speeltoren in de toren van de Onze Lieve Vrouwe- of Kleine Kerk en dateert uit de 15e en 16e eeuw. De kerk zelf werd in 1882 gesloopt. De Speeltoren dankt zijn naam aan het klokkenspel dat zich in de toren bevindt. Het klokkenspel bestaat uit een verzameling klokken die melodieën kunnen spelen. De melodieën worden automatisch afgespeeld door het uurwerk van de toren.

De Lingerzijde gaat hier over in de Kleine Kerkstraat. Vervolg de route tot het eind van de weg. Je vindt hier "The story of Edam Cheese"

STADSWANDELING

Nieuwsgierig waarom Edam zo beroemd is geworden? Bij "The story of Edam Cheese" wordt de geschiedenis van de Edammer kaas verteld. Je kunt er alles te weten komen over de Edammer kaas van vroeger en van nu.

Loop door de Prinsenstraat en aan het eind – op het Jan Nieuwenhuizenplein – vind je de Kaaswaag. Op dit plein vindt in de zomer op woensdagochtend ook de kaasmarkt plaats.

5

In 1526 kreeg Edam het recht van Waag. Het huidige gebouw dateert van 1778. In het gebouw is een permanente tentoonstelling over de kaasbereiding ingericht. Je kunt er kaas proeven en kopen.

De markt werd gehouden tot 1922. Tegenwoordig vindt er in de zomer een wekelijkse kaasmarkt plaats op woensdagochtend. De Edammer kaas wordt dan door boeren per boot of met paard en wagen naar de markt gebracht. Daar wordt de kaas 'neergezet' door de kaaszetter, die lid is van het kaasdragersgilde. De handelaar neemt met een kaasboor een monster en keurt de kaas. Dan start het oude ritueel van het loven en bieden en het handjeklap. Als de partij in de smaak valt dragen kaasdragers de kaas naar de weegschaal in de Waag. Waarna de kaas weer wordt opgeladen.

Vervolg de route over de Matthijs Tinxgracht. Aan het eind passeer je een grote waterkelder en kom je uit bij de Grote Kerk.

STADSWANDELING

Op deze plek bevindt zich een grote waterkelder. De kelder bestaat uit drie tongewelven en was aangesloten op de goten van de Grote Kerk. Dit grote waterreservoir was van levensbelang voor de inwoners van Edam bij belegering of een periode van grote droogte. Aangenomen wordt dat deze kelder in de 19e eeuw werd aangelegd. De kelder is tot 1923 in gebruik geweest en is 12 meter lang, 6,5 meter breed en 2,5 meter hoog.

6

7

Aan de stadsrand van Edam staat de Grote Kerk. Deze monumentale hallenkerk behoort tot de top 100 rijksmonumenten van Nederland.

De kerk is beroemd om de gebrandschilderde ramen en is vanaf 1400 in etappes gebouwd. In 1602 vond in Edam een grote stadsbrand plaats, die ontstond door blikseminslag in de toren van de kerk. De herbouw duurde maar liefst 24 jaar. In 1699 werd de toren weer door bliksem getroffen. Men besloot toen de toren lager te bouwen. De huidige toren werd in 1701 voltooid.

Loop om de kerk heen de Noordervesting op en ga het eerste pad rechts. Daarna weer het eerste pad rechts en de eerste links. Je loopt nu in de Grote Kerkstraat. Na ongeveer 150 meter in de Grote Kerkstraat kom je langs het Protestants Weeshuis uit de zestiende eeuw op nummer 23.

Het Weeshuis werd in 1558 gesticht door een katholieke priester. Het gebouw aan de Grote Kerkstraat werd gebouwd rond 1561 en was dus oorspronkelijk een RK-weeshuis. Waarschijnlijk werd het rond 1572, de tijd van de reformatie, een Protestants weeshuis. De voorgevel van het zestiende eeuwse weeshuis zag er anders uit dan de huidige voorgevel. Ergens in de vroege 19e eeuw werd het gebouw "gemoderniseerd", waardoor de huidige gevel wat somber en saai oogt.

8

Loop verder over de Grote Kerkstraat en neem de tweede steeg naar links. Je loopt nu recht op het oudste houten huis van Edam af.

STADSWANDELING

9

Edam heeft vele stadsbranden gekend en het is dan ook heel bijzonder dat dit huis alle branden heeft overleefd. Het huis werd gebouwd rond 1500.

Op het later aangebouwde achterhuis na, is het een geheel houten huis. De voorgevel is nog vrijwel origineel, met zijn naar boven- en naar beneden klappende luiken.. Ook de deur stamt vermoedelijk nog uit de vroegste bouwtijd. Omstreeks 1980 werd het huis grondig gerestaureerd.

Loop over de Eilandsgracht en vervolgens over de Achterhaven. Neem de eerste straat rechts, de Gravenstraat. Ga aan het eind linksaf de Voorhaven op. Hier vind je de Heilige St Nicolaaskerk.

Sinds 15 november 1967 staat de Heilige Nicolaaskerk geregistreerd als een nationaal monument. Deze rooms-katholieke kerk werd ingewijd in 1825 en draagt de naam van de Heilige Nicolaas, net als de Grote Kerk. Nicolaas is de beschermheilige van onder andere schippers.

10

Ga over de brug, sla linksaf en vervolg je weg aan de andere kant van de Voorhaven.

11

Na ongeveer 100 meter vind je aan je linkerhand een klein, pittoresk parkje: de diaconietuin. Hier kun je heerlijk ontspannen op de bankjes bij de rozenstruiken.

STADSWANDELING

Op een kleine afstand bevindt zich de Protestantse kerk genaamd De Swaen. In 1737 schonk het destijds bestuur van de stad het perceel aan de Voorhaven, waar het oude raadhuis stond, aan de Lutherse Gemeenschap. Zij hebben daar de Lutherse Kerk gebouwd, zoals deze vandaag de dag te bewonderen is. Het interieur is eenvoudig en bevat een kansel, banken en andere elementen uit de bouwperiode of latere toevoegingen. De Lutherse Kerk trad enkele jaren terug toe tot de Protestantse Gemeente Edam. Sindsdien spreekt men van de kerk De Swaen.

Protestantse kerk de Swaen

12

Ga linksaf het Damplein op. Je vindt hier het Edams museum, waar ook de VVV gevestigd is en het Raadhuis van Edam.

13

Edams museum en VVV

Het Edams Museum, een van de oudste musea in Noord-Holland, presenteert op twee indrukwekkende locaties in het centrum het verhaal van de rijke geschiedenis van Edam. Het museum belicht diverse aspecten, zoals scheepsbouw, keramische industrie, architectuur, prominente families en het alledaagse leven van vroeger. De collectie is buitengewoon gevarieerd en omvat onder andere klassieke en moderne schilderijen, keramiek, archeologische vondsten, meubels en een verscheidenheid aan andere curiositeiten.

Het Raadhuis, opgericht in 1737, biedt bezoekers de mogelijkheid om prachtige 18e-eeuwse schilderijen te bewonderen. Daarnaast wordt er regelmatig een expositie gehouden in het Raadhuis vanuit het Edams Museum. Het gebouw herbergt ook een museumwinkel en fungeert als een populaire trouwlocatie.

14

Na het Damplein loop je rechtdoor de Hoogstraat in. Aan het eind van de Hoogstraat ga je rechtsaf naar de Nieuwe Haven. Vlak voor je afslaat, kom je langs de Baanbrug.

STADSWANDELING

15

De Baanbrug, die dateert uit 1881, is een waardevol monument als goed bewaard gebleven voorbeeld van een enkele ijzeren ophaalbrug. Deze brug wordt met de hand bediend door middel van een achterketting, volgens het typisch Hollandse ontwerp uit de tweede helft van de 19e eeuw. Als onderdeel van het beschermde stadsgezicht van Edam draagt de Baanbrug bij aan het historische karakter van de stad.

Ga aan het eind van de Nieuwe Haven rechtsaf naar Bult. Je gaat rechtdoor via Doelland de Schepenmakersdijk op. Voordat je de dijk oploopt, passeer je de Kwakelbrug aan je rechterhand. Ongeveer halverwege de dijk kom je langs het Gemeenlandshuis. Loop de dijk uit om de route te voltooien.

Hier bevindt zich de Kwakelbrug, een indrukwekkende houten ophaalbrug. Deze brug ontleent zijn naam aan het algemene type bruggen dat "kwakels" wordt genoemd, vanwege hun kenmerkende vorm. Als monumentaal erfgoed siert de Kwakelbrug het landschap van Edam.

16

17

Het Gemeenlandshuis, gelegen aan de Schepenmakersdijk, dateert uit 1785 en bestaat uit drie gebouwen uit de 18e eeuw die rondom een binnenplaats zijn gegroepeerd. Binnen het middelste gebouw bevindt zich de oudste vergaderzaal van het Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen van Kennemerland en West-Friesland. Dit was de plek waar de leden van het dagelijks bestuur samenkwamen voor vergaderingen, en later werd de tafel gedekt voor diners, terwijl er ook slaapgelegenheid was in een bedstede. Één van deze bedstedes is nog steeds bewaard gebleven. In de tuin zijn beelden op sokkels geplaatst die de vier jaargetijden symboliseren.